

Data wydania: 01.12.2018 r.	Pracownia Chemii Klinicznej Zakładu Patologii i Diagnostyki Laboratoryjnej Centrum Onkologii – Instytut, im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa Nr Rejestru KIDL 0557 Tel. 22 546 22 30, e-mail: zchk@coi.pl
Instrukcje dla zlecniodawców zewnętrznych PCHK: (przygotowanie pacjenta, pobranie materiału, transport materiału, przekazanie wyników, przechowywanie materiału)	

A. Podstawowe zasady realizacji zleceń od zlecniodawców zewnętrznych, którzy dostarczają materiał do badań laboratoryjnych wykonywanych w PCHK, pobrany poza terenem COI:

1. W celu realizacji zlecenia zewnętrznego konieczne jest pisemne zamówienie zlecniodawcy, wystawione zgodnie z umową lub innymi ustaleniami, tj. skierowanie / wniosek o wykonanie badania. Zaleca się korzystanie ze wzoru skierowania, które jest dostępne w: <https://www.coi.pl/dla-lekarzy/wzory-formularzy-skierowania/>.
2. Podstawowe informacje wymagane na skierowaniu / wniosku o wykonanie badania:
 - pieczęć nagłówkowa jednostki / komórki organizacyjnej zlecającej badanie,
 - imię, nazwisko, data urodzenia oraz numer PESEL pacjenta,
 - numer identyfikacyjny pacjenta (wskazany w wypadku pseudonimizacji danych osobowych pacjenta),
 - rodzaj świadczenia (w zakresie umowy i/lub listy badań wykonywanych w PCHK),
 - potwierdzenie zapoznania się z wymaganiami PCHK,
 - zgoda płatnika zewnętrznego na pokrycie planowanych kosztów badań,
 - pieczęć i podpis płatnika zewnętrznego / dyrekcji jednostki zlecającej,
 - identyfikacja / oznaczenie lekarza zlecającego (pieczęć i podpis),
 - data i godzina pobrania materiału do badań,
 - identyfikacja / dane osoby pobierającej materiał do badań,
 - rodzaj dostarczonego materiału do badań.
3. Zlecniodawca zewnętrzny jest zobowiązany do zapoznania się i postępowania zgodnie z odpowiednimi zaleceniami dotyczącymi zasad przygotowania pacjenta oraz pobierania i transportu materiału do badań laboratoryjnych wykonywanych w PCHK (patrz punkt B i C).
4. Szczegółowe informacje dotyczące zasad realizacji zleceń na badania laboratoryjne oraz stosowanych metod badawczych zostały opracowane w formie Standardów PCHK, które mogą zostać udostępnione na życzenie Zlecniodawcy.
5. W przypadku wykonania przez PCHK świadczenia niezgodnie ze skierowaniem / wnioskiem lub zniszczenia materiału dostarczonego zgodnie z ustaleniami, PCHK wykonana powtórnie świadczenie w trybie pilnym i nie obciążą Zlecniodawcy dodatkowymi kosztami.
6. Za prawidłowe przygotowanie pacjenta, pobranie materiału do badań, jego zabezpieczenie oraz zapewnienie odpowiednich warunków transportu, odpowiada Zlecniodawca.
7. W przypadku dostarczenia materiału niezgodnego z ustaleniami (np. uszkodzenie próbki w trakcie transportu i /lub nieodpowiednie warunki transportu) PCHK może odmówić wykonania świadczenia.

<p>Data wydania: 01.12.2018 r.</p>	<p>Pracownia Chemii Klinicznej Zakładu Patologii i Diagnostyki Laboratoryjnej Centrum Onkologii – Instytut, im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa Nr Rejestru KIDL 0557 Tel. 22 546 22 30, e-mail: zchk@coi.pl</p>
<p>Instrukcje dla zleceniodawców zewnętrznych PCHK: (przygotowanie pacjenta, pobranie materiału, transport materiału, przekazanie wyników, przechowywanie materiału)</p>	

B. Podstawowe zasady przygotowania pacjenta i pobierania materiału do badań laboratoryjnych wykonywanych w PCHK:

1. W warunkach standardowych materiał do badań laboratoryjnych należy pobierać w godzinach rannych. Jeżeli jest to celowe i możliwe należy poinformować pacjenta o zaleceniach związanych z samodzielnym przygotowaniem się do określonego badania laboratoryjnego.
2. Instrukcje dla pacjentów indywidualnych / prywatnych dotyczące zasad samodzielnego przygotowania się do wykonania określonego badania laboratoryjnego są dostępne w: [Instrukcje dla pacjentów indywidualnych PCHK](#) oraz w Standardach PCHK, które mogą być udostępnione na życzenie Zleceniodawcy.
3. Standardowo krew do badań rutynowych należy pobierać od pacjentów:
 - po wypoczynku nocnym,
 - pozostających na czczo,
 - przed leczeniem lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom mierzonego składnika, o ile jest to możliwe ze względów terapeutycznych.
4. U pacjentów, którzy nie mogą być na czczo, przed pobraniem krwi dopuszcza się lekkie, najlepiej beztłuszczowe śniadanie.
5. Mocz do badania ogólnego powinien zostać pobrany z pierwszej porannej mikcji, chyba że lekarz zaleci inaczej.
6. Mocz oznaczania parametrów z zakresu białek specyficznych (białko Bence-Jonesa, stężenie łańcuchów lekkich) powinien pochodzić z DZM (dobowej zbiórki moczu), chyba że lekarz zaleci inaczej.
7. Zbiórkę dobową moczu pacjent powinien rozpocząć w godzinach rannych i zakończyć dnia następnego, o godzinie zależnej od czasu jej rozpoczęcia (cykl 24 h).
8. Krew od pacjentów leżących należy pobierać nie wcześniej niż 1 h od zakończenia wlewu kroplowego i ok. 4 h od zakończenia żywienia pozajelitowego, o ile jest to możliwe ze względów klinicznych.
9. Zalecenia dotyczące sprzętu i pojemników:
 - do pobierania krwi żyłnej należy stosować systemy jednorazowego użytku,
 - do pobierania moczu oraz płynów z jam ciała należy stosować przeznaczone do tego celu zamykane pojemniki jednorazowego użytku.
10. Jeśli jest taka potrzeba, przed przekazaniem materiału do wysyłki, krew żylną należy odwirować, a otrzymaną surowicę / osocze odpowiednio zabezpieczyć i opisać.
11. Nie jest zalecane mrożenie materiału do badań z zakresu białek specyficznych (materiał: surowica, mocz powinien być natywny).
12. Próbkę moczu, płynów z jam ciała oraz wszystkie próbki wtórne, przygotowane wstępnie przez zleceniodawcę, należy umieścić w szczelnych pojemnikach / probówkach, odpowiednio zabezpieczonych i opisanych. W przypadku DZM konieczne jest podanie ilości moczu wydalonego w ciągu 24 godz.

<p>Data wydania: 01.12.2018 r.</p>	<p>Pracownia Chemii Klinicznej Zakładu Patologii i Diagnostyki Laboratoryjnej Centrum Onkologii – Instytut, im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa Nr Rejestru KIDL 0557 Tel. 22 546 22 30, e-mail: zchk@coi.pl</p>
<p>Instrukcje dla zleceniodawców zewnętrznych PCHK: (przygotowanie pacjenta, pobranie materiału, transport materiału, przekazanie wyników, przechowywanie materiału)</p>	

C. Podstawowe zasady transportu materiału biologicznego do Pracowni Chemii Klinicznej:

1. Każdy materiał biologiczny dostarczany do PCHK należy traktować jako potencjalnie zakaźny. W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom transportującym oraz najbliższemu otoczeniu należy stosować ogólne zasady BHP obowiązujące w placówkach medycznych.
2. Pojemniki transportowe z materiałem do badań laboratoryjnych nie mogą być przewożone środkami komunikacji publicznej. Dopuszcza się transport próbek samochodem osobowym, najlepiej w bagażniku, przy zachowaniu pozycji pionowej pojemnika transportowego. Samochód transportowy powinien być odpowiednio oznakowany, sugerując przewóz próbek biologicznych / materiału zakaźnego.
3. Materiał do badań laboratoryjnych, odpowiednio zabezpieczony, tj. szczelnie zamknięty oraz umieszczony w stabilnym statywie, należy przewozić transportem samochodowym, w termo-izolowanych pojemnikach transportowych, opisanych w widoczny sposób jako „MATERIAŁ ZAKAŹNY”.
4. Wraz z materiałem do badań należy dostarczyć odpowiednie skierowanie / wniosek na wykonanie określonych badań laboratoryjnych w PCHK.
5. W Standardach PCHK przyjęto zasadę, że zalecana temperatura transportu zewnętrznego dla próbek pierwotnych, mierzona wewnątrz pojemnika transportowego, może wahać się od + 14 ° C do + 26 ° C, bez istotnych zmian w stabilności oznaczanych parametrów, pod warunkiem, że materiał zostanie dostarczony w ciągu 1 godz. od momentu odbioru od Zleceniodawcy.
6. W przypadku próbek wtórnych (np. surowica, osocze, odwirowany mocz do badań ilościowych), w szczególności, gdy transport może trwać powyżej 2 godzin od momentu przekazania materiału biologicznego, wskazane jest transportowanie materiału w warunkach chłodniczych, w temp. + 2 ° C do + 8 ° C, lub stanie zamrożonym, w warunkach uzgodnionych z PCHK.
7. Zleceniodawcy zewnętrzni / instytucjonalni, którzy dostarczają materiał do badań laboratoryjnych wykonywanych w PCHK są zobowiązani do posiadania termo-izolowanych pojemników transportowych wyposażonych w termometr umożliwiającą odczyt temperatury w zakresie – 50 ° C do + 50 ° C oraz zeszytu kontroli temperatury transportu.
8. Personel / osoby transportujące materiał biologiczny powinny przechodzić okresowe szkolenia w zakresie zabezpieczania materiału do badań oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy z materiałem potencjalnie zakaźnym.
9. Zleceniodawcy zewnętrzni, którzy mają podpisaną umowę z COI w zakresie wykonywania badań diagnostycznych, są zobowiązani do przekazywania do Sekretariatu PCHK aktualnych list osób upoważnionych do transportu materiału biologicznego do Pracowni Chemii Klinicznej. W przypadku, gdy za transport odpowiada firma kurierska, konieczne jest podanie nazwy firmy oraz telefonu kontaktowego.
10. W przypadku uszkodzenia pojemnika transportowego i wydostania się materiału biologicznego na zewnątrz pojemnika niezbędne jest oczyszczenie i dezynfekcja powierzchni mających kontakt z materiałem potencjalnie zakaźnym. W tym celu należy:
 - włożyć jednorazowe rękawice ochronne,
 - przykryć powstałą plamę organiczną materiałem absorbującym w postaci ligniny lub waty, a po zaabsorbowaniu materiału umieścić w pojemniku / worku na odpady medyczne,
 - skażoną powierzchnię spryskać odpowiednim preparatem do dezynfekcji na bazie aktywnego chloru,

<p>Data wydania: 01.12.2018 r.</p>	<p>Pracownia Chemii Klinicznej Zakładu Patologii i Diagnostyki Laboratoryjnej Centrum Onkologii – Instytut, im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa Nr Rejestru KIDL 0557 Tel. 22 546 22 30, e-mail: zchk@coi.pl</p>
<p>Instrukcje dla zlecniodawców zewnętrznych PCHK: (przygotowanie pacjenta, pobranie materiału, transport materiału, przekazanie wyników, przechowywanie materiału)</p>	

- zdezynfekowaną powierzchnię pozostawić do wyschnięcia (ok. 15 min.)
- w miarę możliwości powierzchnię zmyć czystą wodą i zlikwidować nieszczelność opakowania zbiorczego,
- umyć i zdezynfekować ręce, a następnie jak najszybciej dostarczyć uszkodzony pojemnik do PCHK celem zabezpieczenia pozostałego materiału do badań,
- poinformować pracownika PCHK odpowiedzialnego za przyjęcie materiału o zaistniałej sytuacji.

11. Pracownik PCHK odbierający materiał do badań z uszkodzonego pojemnika transportowego jest zobowiązany do telefonicznego poinformowania zlecniodawcy / lekarza kierującego o zaistniałym zdarzeniu i uzgodnienia dalszego toku postępowania. W przypadkach wątpliwych decyzję o dalszym toku postępowania podejmuje Kierownik PCHK / asystent odpowiedzialny dany obszar badań.
12. Wszystkie osoby transportujące materiał biologiczny poza terenem danej placówki medycznej powinny być wyposażone w:
 - rękawiczki jednorazowe,
 - materiał higroskopijny (lignina, ręczniki papierowe),
 - preparat dezynfekcyjny na bazie chloru,
 - worki plastikowe przeznaczone na odpady medyczne,
 - preparat do dezynfekcji rąk.

D. Zasady przekazywania wyników badań laboratoryjnych do zlecniodawcy

1. Forma papierowa – pocztą, w zamkniętej kopercie na adres Zlecniodawcy wskazany na skierowaniu, przez Kancelarię COI (wpis do Książki korespondencji ZPDL)
2. Forma dokumentowa zaszyfrowana - przekazanie wyników drogą elektroniczną (e-mail), przy użyciu hasła ustalonego z odbiorcą wyniku.
3. Forma dokumentowa (mail), niezasyfrowana - jedynie w sytuacji awaryjnej (na żądanie Zlecniodawcy), będzie realizowane w postaci pseudonimizowanej*
4. Przesyłanie wyników faxem - jedynie w sytuacji awaryjnej (na żądanie Zlecniodawcy), w postaci pseudonimizowanej*.

*Pseudonimizacja – przetworzenie danych osobowych w taki sposób, by nie można ich było już przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą, bez użycia dodatkowych informacji, pod warunkiem, że takie dodatkowe informacje są przechowywane osobno i są objęte środkami technicznymi i organizacyjnymi uniemożliwiającymi ich przypisanie zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej.

E. Zasady przechowywania materiału po wykonaniu zleconych badań:

Standardowo, po wykonaniu zleconych badań, w PCHK nie przechowuje się próbek materiału do badań powyżej 24 godz., niemniej istnieje możliwość przechowywania próbek wtórnych (po odseparowaniu elementów morfotycznych), w temperaturze - 20 °C do - 30 °C, po wcześniejszym uzgodnieniu ze Zlecniodawcą.